

Een dreigende scheiding

Onderstaande casus speelde zich af toen ik nog maar een paar maanden in de gemeente predikant was. Het gaat om een kwestie die mij innerlijk raakt. De ethische vragen die in deze zaak een rol spelen, houden mij bovendien nog steeds bezig. Vanwege mijn nog prille predikantschap wist ik soms gewoon niet goed wat ik moest doen.

Situatie

Drie maanden nadat ik tot predikant was bevestigd, meldde zich 's avonds de koster aan de voordeur. Of hij meteen kon praten ... In het gesprek vertelde hij geëmotioneerd dat zijn vrouw van hem wilde scheiden. Ze had contact met onze ouderling-kerkrentmeester en was verliefd op hem.

Een dag later had ik een gesprek met de echtgenote van de koster. Ze ontkende niet wat haar man gezegd had. Er was de laatste tijd onderling nogal wat ruzie, vaak over de manier waarop zij contact had met de ouderling-kerkrentmeester, vertelde ze. In die ruzies gebruikte de koster behalve verbaal af en toe ook fysiek geweld.

In een gesprek dat ik met hen samen had,

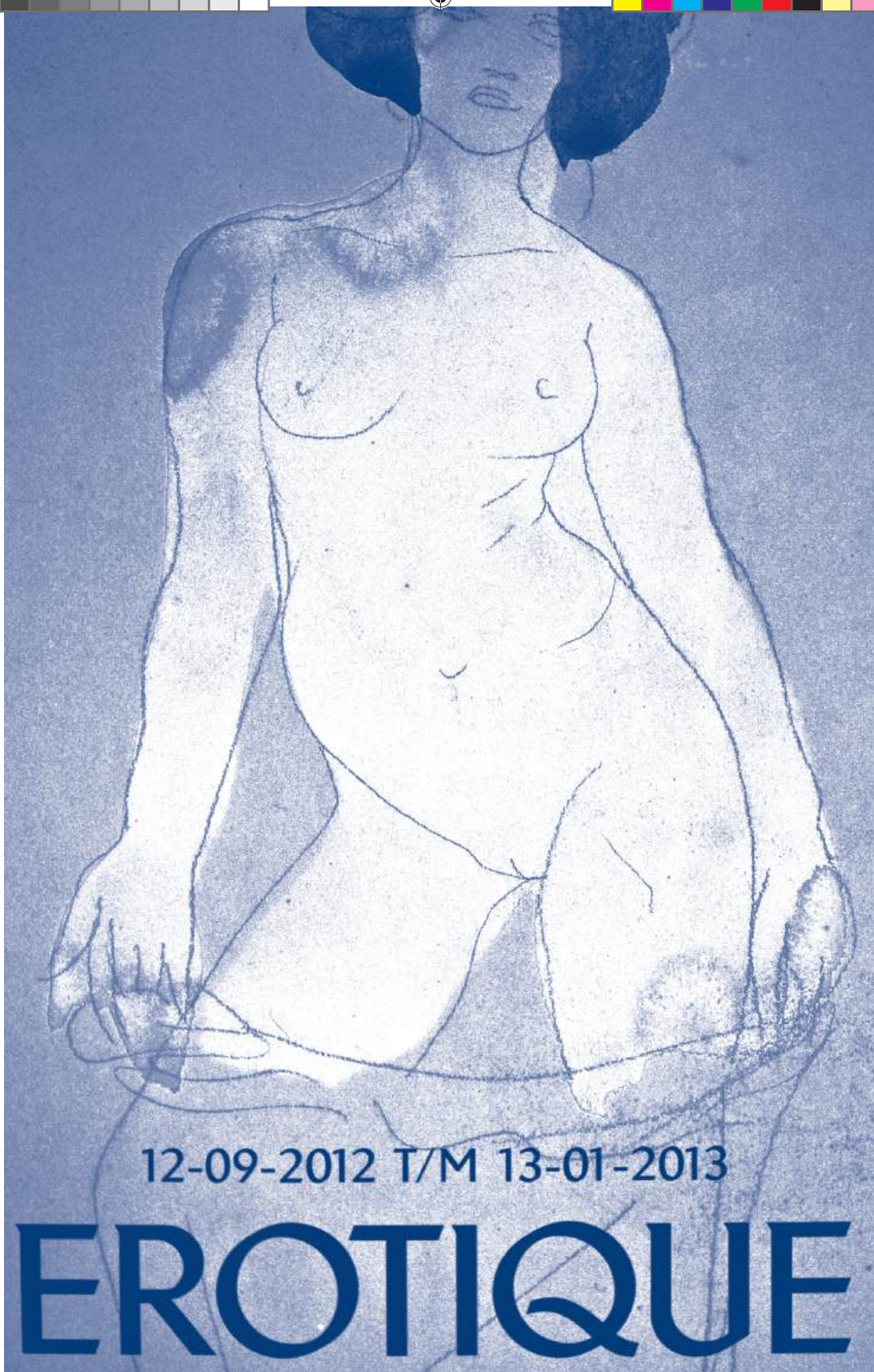
vertelden ze dat ze toch wel met elkaar verder wilden. Ik stelde voor om professionele hulp te zoeken, waarbij vooral aandacht zou zijn voor hun onderlinge communicatie. Ze stemden toe en zijn een paar keer bij een psycholoog geweest.

Het leek een poosje goed te gaan. Onder-tussen had de vrouw nog steeds contact met de ouderling-kerkrentmeester. Deze was al uit eigen beweging bij mij geweest om te vertellen dat hij contact had met de kostersvrouw. Meerdere gesprekken volgden.

De echtgenote van de koster ging vervolgens bij haar man uit huis. Ze ging tijdelijk bij haar moeder wonen om, zoals zij het zelf zei, 'na te denken'. De ouderling-kerkrentmeester ging ook zijn eigen huis uit om elders over de situatie 'na te denken'. De koster kreeg vervolgens contact met een (ongetrouwde) vriendin van zijn echtgenote. En de kostersvrouw en de ouderling-kerkrentmeester deelden samen het bed ...

Een scheiding van de koster en zijn vrouw was onafwendbaar en voltrok zich ook.

Affiche Rodin, Singer Museum, Laren >



12-09-2012 T/M 13-01-2013

EROTIQUE





Ondertussen scheidden ook de ouderling-kerkrentmeester en zijn vrouw. De koster (inmiddels geen koster meer en verhuisd) trouwde met de vriendin van zijn ex-vrouw. De ouderling-kerkrentmeester (intussen geen ouderling-kerkrentmeester meer) trouwde met de ex-vrouw van de koster.

Analyse

Er lopen voor mij twee dingen door elkaar. Als eerste de vraag naar mijn pastorale handelen. Wat deed ik? Hoe deed ik dat? Wat had ik anders of niet moeten doen? Deze vragen zijn voor mij (nog altijd) behoorlijk dominant. Niet in het minst vanwege de uiterst complexe en trieste situatie.

Er spelen voor mij echter ook duidelijk ethische vragen. De vraag naar de legitimiteit van een scheiding bijvoorbeeld. Vervolgens de vraag of je na een scheiding ‘zomaar’ weer kunt trouwen. Voor mij is het ook de vraag of en in hoeverre ik hierin als predikant nog een directieve rol had moeten vervullen.

Reflectie

Als ik reflecteer op de boven beschreven situatie, constateer ik allereerst dat het voor mij moeilijk was om echt ‘buitenspel’ te blijven. Ik praatte met de een, ik praatte met de ander, waarbij ik voor een bepaalde partij meer sympathie en begrip voelde.

Ik heb veel met de betrokkenen gesproken. Daarbij heb ik ook mijn visie naar voren gebracht, namelijk dat een scheiding tot het uiterste voorkomen moet worden. Achteraf vraag ik mij af of ik niet directiever had moeten zijn. Ook vraag ik mij af waar nu precies mijn verantwoor-

delijkheden en mijn mogelijkheden lagen. Toen bleek dat de koster weer wilde gaan trouwen, ‘knapte’ er iets in mij. Ik was verdrietig en boos. Tegelijkertijd wist ik niet goed wat ik moest doen. Persoonlijk zie ik vanuit de Schrift niet (meteen) de mogelijkheid dat iemand na een scheiding opnieuw trouwt. Ze zouden ergens anders, ook kerkelijk, trouwen; moest ik dit nieuwe huwelijk ‘tegenhouden’? Ik heb dat niet gedaan. Enige tijd later bleek ook de ouderling-kerkrentmeester (inmiddels ook van zijn vrouw gescheiden) te gaan trouwen met de ex-vrouw van de koster ...

Mijn vraag is dus vooral waar in dit (complexe) proces mijn verantwoordelijkheden lagen, maar ook wat mijn mogelijkheden waren. Nauw hiermee samen hangt de vraag hoe ik mijn eigen theologische visie in deze kwestie hanteer. ◀